

Peygamberimize neden “Allah’ı gafil sanma” denildi?

Peygamberimize neden “Allah’ı gafil sanma” denildi?

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ

“Sakın Allah’ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma!”

(İbrâhim, 14/42)

İlk bakışta şöyle bir soru doğuyor: **Hz. Peygamber’in (asm) Allah’ın zalimlerin yaptıklarından habersiz olduğunu düşünmesi zaten mümkün değildir. Öyleyse neden ona ‘sakın böyle sanma’ deniliyor?** Râzî bu soruya dört yönden cevap veriyor.

Birinci İzah: İnancında Sabit Kal

Buradaki ifade, Hz. Peygamber’in gerçekten böyle bir şüphe taşıdığını göstermez. Mana şudur: **“Allah’ın hiçbir şeyden gafil olmadığına dair kesin imanında daima sabit kal.”**

Kur’ân’da benzer hitaplar vardır. Mesela Peygamberimize, **“Sakın müşriklerden olma”** denilmesi onun şirk tehlikesi yaşadığı anlamına gelmez. Yahut müminlere **“Ey iman edenler, iman edin”** denilmesi, onların hiç iman etmediğini göstermez.

Yani burada maksat, mevcut olan doğru inancı **tekit etmek ve kuvvetlendirmektir.**

İkinci İzah: Ceza Gecikiyorsa Sebebi Gaflet Değildir

Râzî’nin burada çok kuvvetli bir mantık kurduğu görülüyor.

Bir zalim zulmediyor fakat hemen cezalandırılmıyorsa insan, “Acaba bu yapılanlar karşılıksız mı kalacak?” diye düşünebilir.

Âyet diyor ki: **Allah’ın cezayı geciktirmesi, zulmü görmemesinden veya bilmemesinden değildir.**

Çünkü Allah’ın herhangi bir şeyden habersiz olması imkânsızdır. Öyleyse zalimin cezasız kalması da düşünülemez. **Ceza gecikebilir fakat ortadan kalkmaz.**

Üçüncü İzah: Allah Onlara Gafil Birinin Muamelesini Yapmayacak

Râzî'ye göre âyet şu manaya da gelir:

“Allah’ın, zalimlere onların yaptıklarından habersiz bir kimse gibi davranacağını sanma.”

Bir kimse yapılan kötülüklerden habersizse suçluyu takip etmez, hesap sormaz, delilleri kaydetmez. Fakat Allah’ın muamelesi böyle değildir.

Allah onların **en küçük hareketlerini dahi bilir, gözetir ve hesaba çeker.**

Bu sebeple zalimin dünyada rahatça dolaşması, onun Allah’ın nazarından çıktığı anlamına gelmez.

Dördüncü İzah: Hitap Peygamber’e, Mesaj Ümmete

Râzî'nin son açıklamasına göre hitap görünüşte Hz. Peygamber’e yöneliktir; fakat asıl mesaj **bütün insanlara ve ümmete** yöneliktir.

Yani Kur’ân bize şöyle seslenmektedir: **“Zulmün yaygınlaşmasına, zalimlerin güçlenmesine ve cezalarının gecikmesine bakıp Allah’ın bunlardan habersiz olduğunu zannetmeyin.”** Burada özellikle mazlumların ümitsizliğe düşmemesi istenmektedir.

Mazluma Teselli, Zalime Tehdit

Süfyan b. Uyeyne'nin bu âyet hakkında söylediği söz meseleyi çok güzel özetler: **“Bu âyet mazlum için teselli, zalim için tehdittir.”**

Mazluma deniliyor ki: **“Sana yapılan hiçbir şey kaybolmadı. Allah gördü, bildi ve kaydetti.”**

Zalime ise deniliyor ki: **“Şimdilik cezalandırılmıyor olman, kurtulduğun anlamına gelmez.”**

Âyetin en mühim derslerinden biri budur: **Allah mühlet verir fakat ihmal etmez.**

Zalim bazen yıllarca güçlü kalabilir. Malı, makamı ve itibarı artabilir. İnsanlar bundan dolayı **“Niçin cezasını görmüyor?”** diyebilir.

Fakat Kur’ân’ın cevabı şudur: **Cezanın gecikmesi, hesabın olmadığı anlamına gelmez.** Allah zalimi belirlenen vakte kadar bırakabilir; fakat onun yaptığı hiçbir zulüm unutulmaz.